

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/87/2014
Identifikačné číslo spisu:	1012211099
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1012211099.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Ľubice Filovej v právnej veci žalobcu: Lesoochranárske zoskupenie VLK, občianske združenie so sídlom Tulčík č. 26, IČO: 31 303 862, zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova č. 20, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Nám. Ľ. Štúra č. 1, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 19. septembra 2012 č. 6243/2012-2.2, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 2. júla 2014 č. k. 1S/2510/2012-75, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 2. júla 2014 č. k. 1S/2510/2012-75 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 2. júla 2014 č. k. 1S/2510/2012-75 zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 19. septembra 2012 č. 6243/2012-2.2, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie bývalého Krajského úradu životného prostredia v Žiline, Odboru starostlivosti o životné prostredie z 24. apríla 2012 č. 2012/143-12/Dur, ktorým tento prvostupňový správny orgán rozhodol o vydaní súhlasu:

- A. podľa § 14 ods. 2 písm. a), v znení § 13 ods. 2 písm. c) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z.z.“) na výstavbu lesnej cesty „Krivá“ kategórie 2L 4,0/30 o dĺžke 5910 m na parcelách KN-C č. 2646 a 3029 v katastrálnom území U. R., podľa predloženého projektu stavby „Lesná cesta Krivá“ na území v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry s tretím stupňom ochrany,
- B. podľa § 6 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z.z. na zmenu stavu mokrade, najmä jej úpravu zasypaním na zamokrených úsekoch v miestach vedenia trasy lesnej cesty a v prechodoch cez miestne potoky podľa predloženého projektu stavby a
- C. podľa § 6 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. na zásah do biotopov európskeho významu alebo biotopov národného významu, v súvislosti s vykonaním činnosti uvedených v bode A. a B.,

za určených podmienok pre žiadateľa Lesy Slovenskej republiky š.p., Odštepny závod Liptovský Hrádok, so sídlom J. Martinku 110/6, 033 11 Liptovský Hrádok.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že v čase rozhodnom pre správne konanie podľa § 67 písm. i) zákona č. 543/2002 Z.z. bývalému Krajskému úradu životného prostredia patrilo oprávnenie rozhodovať o výnimke zo zakázaných činností v územiach s druhým až piatym stupňom ochrany. Uvedené ustanovenie zákona neobsahovalo obmedzenie dôvodov udelenia výnimky, iba vyžadovalo, aby bol takýto prípad odôvodnený. Krajský súd bol toho názoru, že zákonodarca takýmto spôsobom, keď dôvody udelenia výnimky nijako bližšie nevymedzil, poveril správny orgán určiť spôsob aplikácie tohto zákonného ustanovenia podľa svojho uváženia. Zákon tu prenechal správne mu orgánu diskrečnú právomoc, čo v takýchto prípadoch znamená, že je vecou voľnej úvahy, aké dôvody uvedie v odôvodnení rozhodnutia, pričom správny orgán posudzuje každú vec osobitne podľa špecifických okolností, nesmie však zabúdať na cieľ a zmysel zákona. Krajský súd poukázal, že súd rozhodnutie preskúmava v zmysle § 245 ods. 2 OSP, či nevybočilo z medzí a hľadísk stanovených zákonom.

Krajský súd ďalej uviedol, že porasty v dotknutej JPRL sú zaradené do kategórie hospodárskych lesov, pre ktoré sú v platnom programe starostlivosti o les predpísané hospodárske zásahy a vydaním súhlasu ako výnimky sa má docieľiť sprístupnenie určitej časti lesa, ktorú je žiadateľ po skončení výchovných zásahov povinný zalesniť v zmysle podrobnejšej podmienky vykonávania povolenej činnosti. Správny orgán v konaní vychádzal z odborných stanovísk ŠOP SR č. NAPANT/487/2011 a č. NAPANT/220/2012, v ktorých boli podrobne zohľadnené dopady výstavby lesnej cesty Krivá na dotknuté biotopy a chránené druhy živočíchov a rastlín nachádzajúcich sa na lokalitách plánovanej výstavby, v ktorých zohľadnil aj podklady predložené žiadateľom (projekt stavby „Lesná cesta Krivá“), ako aj vyjadrenia žalobcu. ŠOP SR odporučila vydať súhlas na výstavbu lesnej cesty a zároveň uviedla, že navrhovaná cesta nie je predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Krajský súd považoval obidve rozhodnutia správnych orgánov za riadne odôvodnené v súlade s § 47 ods. 3 Správneho poriadku. Pokiaľ žalovaný odôvodnil svoje rozhodnutie s poukazom na prvostupňové rozhodnutie, s ktorým sa stotožnil, nie je dôvod považovať takéto rozhodnutie za nepreskúmateľné, pokiaľ takýmto nedostatkom netrpí aj prvostupňové rozhodnutie. Pokiaľ prvostupňové rozhodnutie podrobne a zrozumiteľne vysvetľuje, aké podklady boli pred vydaním rozhodnutia zadovážené, aké boli vyjadrenia účastníkov konania, ako sa s nimi správny orgán vysporiadal, ako hodnotil zistený skutkový stav a aké ustanovenia právnych predpisov na vec aplikoval, nemožno konštatovať nezákonnosť rozhodnutia žalovaného, ak sa v celom rozsahu stotožnil s postupom a právnym záverom prvostupňového rozhodnutia považujúc ho za správny a súladný so zákonom. Krajský súd tiež poukázal na to, že nie je nevyhnutné, aby sa odvolací správny orgán zaoberal každou vznesenou námietkou samostatne, pokiaľ z jeho rozhodnutia je zjavné, na základe čoho dospel k právnemu záveru vo svojom rozhodnutí.

K námietke žalobcu, že správne orgány sa nevyrovnali so skutočnosťou uvedenou v stanovisku Krajského úradu životného prostredia v Žiline z 5. decembra 2011, z ktorého vyplýva, že navrhovaná výstavba lesnej cesty nesúvisí so starostlivosťou o predmetné územie NATURA 2000, ani nie je pre starostlivosť o takéto územie potrebná, krajský súd uviedol, že Krajský úrad životného prostredia v Žiline bol v predmetnom konaní týkajúcom sa výstavby lesnej cesty Krivá prvostupňovým správnym orgánom, ktorý vydal v rámci tohto konania prvostupňové rozhodnutie. Stanovisko z 5. decembra 2011 teda nevydával v konaní týkajúcom sa výstavby lesnej cesty Krivá (t.j. sám sebe), ale vydal ho ako podklad pre žalovaného na posúdenie dopadov plánovanej siete lesných ciest na území Národného parku Nízke Tatry v súvisiacich správnych konaniach. Žalovaný až následne postúpil uvedenú vec na ďalšie konanie Krajskému úradu životného prostredia v Žiline, ako príslušnému prvostupňovému správne mu orgánu. Krajský úrad životného prostredia v Žiline na základe rozsiahleho doplnenia spisovej dokumentácie a po oboznámení sa s podkladmi rozhodnutia dospel k záveru, že je potrebné vydať súhlas na výstavbu lesnej cesty Krivá.

K námietke žalobcu, že odborná organizácia ochrany prírody Správy národného parku NAPANT vo svojich stanoviskách zaujala k odlišným úsekom ciest odlišné stanoviská, krajský súd uviedol, že žalovanému nebol doručený podnet, na základe ktorého by bol povinný začať konanie podľa § 20 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, takže nebol povinný začať konanie podľa § 18 ods. 10 a 11 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Vo vzťahu k námietke ohľadom nesprávneho právneho posúdenia, krajský súd konštatoval, že žalobca vôbec neuviedol, na základe akých dôvodov považuje rozhodnutia nesprávne právne posúdené.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP, neúspešnému žalobcovi nepriznal náhradu trov konania a úspešný žalovaný podľa ustálenej judikatúry nemá právo na náhradu trov konania.

II.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a napadnuté rozhodnutie žalovaného aj prvostupňového správneho orgánu zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie a prizná žalobcovi náhradu trov celého konania.

Žalobca v dôvodoch odvolania namietal, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ OSP) a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ OSP).

Žalobca zhrnul dôvody krajského súdu k jednotlivým žalobným námietkam, pričom namietal, že nie sú vecne správne. Nesúhlasil so záverom krajského súdu, že zo žaloby nevyplýva, v čom žalobca videl nesprávne posúdenie. Žalobca poukázal v žalobe na to, že napadnuté rozhodnutia správnych orgánov nie sú v súlade s ustanovením § 2 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z., ktoré definuje ochranu prírody ako obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu. Z týchto hľadísk správne orgány žiadosť žiadateľa neposudzovali, resp. v odôvodneniach ich rozhodnutí nie je možné nájsť takéto posúdenie. So zreteľom na to, že žiadateľom žiadaný súhlas bol v správnom konaní udelený nemožno dôjsť k inému záveru, ako k takému, že správne orgány vyhodnotili činnosť zamýšľanú žiadateľom ako takú, záujem na ktorej prevyšuje záujem na obmedzovaní zásahov do prírody, ktoré ju môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života. K takému záveru však správne orgány nemohli dospieť inak ako prostredníctvom správnej úvahy, ktorá aj keď v odôvodnení nebola uvedená, je právnym posúdením veci.

Nesúhlasil s konštatovaním krajského súdu, že predmetné lesné porasty sú hospodárskymi lesmi a v programe starostlivosti o les sú pre ne predpísané hospodárske zásahy. Podľa názoru žalobcu, samotný fakt, že v predmetnej veci ide o hospodárske lesy, nič nemení na skutočnosti, že územie na ktorom sa uvedený lesný porast nachádza, je územím európskeho významu chráneným vtáčim územím, na ktorom platí 3. stupeň územnej ochrany. Žiadateľom zamýšľaná činnosť sa má realizovať na území národného parku, na ktorom je v súlade s ustanovením § 19 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti. V uvedených okolnostiach by bolo možné za zákonné považovať len také rozhodnutie o udelení súhlasu, z ktorého by vyplynulo, že navrhovaná činnosť je činnosťou, ktorá je v záujme ochrany prírody. Zo stanoviska Krajského úradu životného prostredia v Žiline z 5. decembra 2011 navrhovaná výstavba lesnej cesty nie je pre starostlivosť o predmetné územie NATURA 2000 potrebná ani so starostlivosťou o takéto územie nesúvisí. Aj keď uvedené vyjadrenie sa vzťahuje k starostlivosti o územie NATURA 2000 nemožno rozumne uvažovať, že by vo vzťahu k územiu národného parku totožnému s územím NATURA 2000 bola takáto činnosť vyhodnotená inak, teda že je pre starostlivosť o územie národného parku potrebná alebo že s ňou súvisí. Podľa názoru žalobcu ak výstavba lesnej cesty nie je potrebná pre starostlivosť o územie národného parku nemožno ju vyhodnotiť

ako súčasť ochrany prírody.

Ďalej žalobca namietal, že z ustanovenia § 19 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. vyplýva, že v lesoch národných parkov sa určuje funkcia lesov podľa osobitných predpisov v súlade so zónami chránených území. Keďže na území NAPANT-u doposiaľ neboli vyhlásené zóny, možno pri aplikácii tohto zákonného ustanovenia vychádzať z ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z., podľa ktorého na území národného parku ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, platí tretí stupeň územnej ochrany. Ďalej s poukazom na ustanovenie § 19 ods. 3 druhej vety zákona č. 543/2002 Z.z. a § 16 zákona lesoch vyjadril názor, že na územiach národných parkov nemôžu byť iné kategórie lesov ako sú lesy ochranné a lesy osobitného určenia.

Taktiež namietal spôsob, akým sa krajský súd vysporiadal s námietkou týkajúcou sa nezohľadnenia stanoviska Krajského úradu životného prostredia v Žiline z 5. decembra 2011. Podľa jeho názoru skutočnosť, že toto stanovisko nevydal označený orgán v rámci svojej rozhodovacej činnosti, ale postupom podľa § 28 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z.z. v znení platnom k 5. decembru 2011 nezbavovala správne orgány povinnosti vysporiadať sa so skutočnosťami vyplývajúcimi z neho a to predovšetkým s tou, že z tohto stanoviska vyplynulo, že výstavbou lesných ciest dôjde k zásahom do biotopov európskeho významu, biotopov národného významu a biotopov viacerých chránených živočíchov, vrátane viacerých kritériových druhov CHVÚ Nízke Tatry.

Žalobca zotrval na názore, že odôvodnenosť udelenia súhlasu zo zákonných ustanovení nemožno vyvodiť. Opätovne zdôraznil, že stanovisko, podľa ktorého navrhovaná činnosť nebude mať pravdepodobne významný vplyv na predmet ochrany v územiach NATURA 2000 je významná pre otázku, či sa navrhovaná činnosť bude posudzovať podľa ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Takéto stanovisko však nenahrádza výnimky či súhlasy potrebné podľa ustanovení zákona č. 543/2002 Z.z. V konaní o vydanie súhlasu je orgán ochrany prírody povinný autonómne posúdiť, či navrhovaná činnosť je činnosťou, na ktorú možno, zohľadniac záujmy ochrany prírody a krajiny, udeliť súhlas.

Žalobca tiež nesúhlasil s konštatovaním krajského súdu, že žalovanému nebol doručený podnet podľa ustanovenia § 20 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Poznamenal, že z ustanovenia § 20 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vyplýva, že žalovaný mohol začať konanie podľa § 18 ods. 10 a 11 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie aj z vlastného podnetu. Keďže žalovanému bolo z podkladov rozhodnutia zrejmé, že žiadateľ zamýšľa zriadiť viaceré lesné cesty v predmetnom území, ktorých povolenie je v rôznych štádiách konania pred orgánmi ochrany prírody, z ustanovenia § 46 Správneho poriadku mu vyplývala povinnosť založiť svoje rozhodnutie na spoľahlivo zistenom stave vecí. Takýmto spoľahlivým zistením je nepochybne aj zistenie, aké dopady bude mať výstavba predmetnej lesnej cesty, ako súčasť sústavy lesných ciest, na predmet ochrany v územiach NATURA 2000 a len na základe takéhoto zistenia bolo možné pokračovať v konaní, či zastaviť konanie, v ktorom boli vydané žalobou napadnuté rozhodnutia.

III.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny potvrdil. V dôvodoch vyjadrenia žalovaný nesúhlasil s odvolacími dôvodmi žalobcu uvedenými v jeho písomnom odvolaní.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 246c ods. 1 veta prvá v spojení s ust. § 212 ods. 1 OSP) postupom podľa ust. § 250ja ods. 2 veta prvá OSP, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3

OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca proti žalovanému správne mu orgánu domáhal preskúmania zákonnosti jeho rozhodnutia, ktorým v spojení s prvostupňovým rozhodnutím bývalého Krajského úradu životného prostredia v Žiline bol udelený súhlas podľa § 14 ods. 2 písm. a), v znení § 13 ods. 2 písm. c) zákona č. 543/2002 Z.z. na výstavbu lesnej cesty „Krivá“ kategórie 2L 4,0/30 o dĺžke 5910 m na parcelách KN-C č. 2646 a 3029 v katastrálnom území U. R., podľa predloženého projektu stavby „Lesná cesta Krivá“ na území v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry s tretím stupňom ochrany, ako aj súhlas podľa § 6 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z.z. na zmenu stavu mokrade, najmä jej úpravu zasypaním na zamokrených úsekoch v miestach vedenia trasy lesnej cesty a v prechodoch cez miestne potoky podľa predloženého projektu stavby a súhlas podľa § 6 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. na zásah do biotopov európskeho významu alebo biotopov národného významu v súvislosti s výstavbou lesnej cesty, a to za podmienok určených v rozhodnutí pre žiadateľa Lesy Slovenskej republiky š.p., Odštepny závod Liptovský Hrádok, so sídlom J. Martinku 110/6, 033 11 Liptovský Hrádok.

Odvolací súd v rozsahu žalobných, ako aj odvolacích dôvodov žalobcu preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s prvostupňovým rozhodnutím bývalého Krajského úradu životného prostredia v Žiline a konania im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 OSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu s poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedenú v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby najvyšší súd v preskúmvanej veci nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti spolu s právnymi závermi krajského súdu, sa vo svojom odôvodnení obmedzil na doplnenie dôvodov na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

V rámci správneho prieskumu súd skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, a či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie) preskúmvajúc súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 OSP).

Zákon č. 543/2002 Z.z. upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti

právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny s cieľom prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, zachranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability (§ 1 ods. 1).

Podľa § 13 ods. 2 písm. c) zákona č. 543/2002 Z.z. na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na výstavbu lesných ciest a zväznic.

Podľa § 14 ods. 2 písm. a) zákona č. 543/2002 Z.z. na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na vykonávanie činností uvedených v § 13 ods. 2 písm. a) až e), i), j), l) a m) a o).

Podľa § 6 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z.z. na zmenu stavu mokrade, najmä jej úpravu zasypávaním, odvodňovaním, ťažbou trstia, rašeliny, bahna a riečneho materiálu sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody okrem vykonávania týchto činností správcom vodného toku v súlade s osobitným predpisom.18a)

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. ak orgán ochrany prírody a krajiny vo vyjadrení podľa § 9 ods. 1 upozorní, že činnosťou, ku ktorej sa dáva vyjadrenie môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu, je na uskutočnenie tejto činnosti potrebný súhlas obvodného úradu životného prostredia.

Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. akýkoľvek plán64a) alebo projekt,64b) ktorý priamo nesúvisí so starostlivosťou o územie patriace do európskej sústavy chránených území, navrhované chránené vtáčie územie alebo územie európskeho významu (ďalej len „územie sústavy chránených území“) alebo nie je pre starostlivosť oň potrebný, ale ktorý pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na toto územie významný vplyv, podlieha hodnoteniu jeho vplyvov na takéto územie z hľadiska cieľov jeho ochrany.

Zákonodarca v zákone o ochrane prírody a krajiny upravuje predmet a rozsah právnej úpravy, ktorým je ochrana prírody a krajiny a pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny s cieľom prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, zachranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability. V citovaných ustanoveniach § 14 ods. 2 písm. a) a § 6 ods. 4 a § 6 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. zákonodarca ustanovuje podmienku vykonávania zákonom stanovených činností na chránenom území len so súhlasom príslušného orgánu štátnej správy na úseku ochrany prírody a krajiny.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Z uvedeného článku ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Vplyvom ústavy dochádza k vsunutiu jej obsahovo-hodnotových vlastností do všeobecných pojmov zákona tak, aby bol zabezpečený ústavne konformný výklad. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je súčasťou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Práve tu je ťažisko činnosti orgánov verejnej správy a správneho súdnictva, pretože dikcia zákona nemôže byť interpretovaná izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika

viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

Z administratívneho spisu vyplýva, že bývalý Krajský úrad životného prostredia, ako správny orgán prvého stupňa príslušný podľa § 67 písm. f) zákona č. 543/2002 Z.z. na vydanie súhlasu podľa § 6 ods. 4 a § 13 ods. 2 písm. c) zákona č. 543/2002 Z.z. začal konanie na základe žiadosti žiadateľa (LESY Slovenskej republiky, š.p. Odštepný závod Liptovský Hrádok) o súhlas na výstavbu lesnej cesty „Krivá“, postúpenej žalovaným. Listom zo 16. januára 2012 sa žalobca prihlásil do uvedeného správneho konania ako účastník konania.

Správny orgán prvého stupňa rozhodol okrem iných aj na základe odborného stanoviska Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Správy Národného parku Nízke Tatry z 2. marca 2012, číslo NAPANT/220/2012 a číslo NAPANT/487/B/2011 doručeným 25. mája 2011. Vykonávanie dôkazov patrí správne orgánu, pričom správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Prvostupňový správny orgán v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol: „Projekt výstavby lesnej cesty Krivá je navrhovaný vo vlastnom území Národného parku Nízke Tatry, kde je ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti. Lokality dotknuté projektom sú taktiež časťou územia európskeho významu SKUEV0310 Kráľovohorské Tatry a CHVÚ018 Nízke Tatry, teda súčasťou európskej sústavy chránených území, ktorej cieľom je zabezpečiť priaznivý stav ochrany biotopov európskeho významu a priaznivý stav ochrany druhov európskeho významu v ich prirodzenom areáli. Čo sa týka problematiky kvalitatívneho zhodnotenia evidovaných biotopov, z predložených podkladov možno konštatovať, že v najväčšej miere je zastúpený biotop Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (kód 9130) a to v JPRL č. 339, 341-343, 350b, 354a a 355b. Podľa charakteristiky biotopu (údaje ŠOP SR) sú to porasty nezmiešaných bučín a zmiešaných jedľovo-bukových lesov, spravidla s bohatým viacvrstvovým bylinným podrastom. Skutočné zastúpenie drevín, podľa programu starostlivosti o les (ďalej len „PSoL“) je však v hore uvedených JPRL výrazne v prospech smreka, a to zastúpením priemerne 80 až 90%. Projekt je lokalizovaný v JPRL, resp. vedie cez JPRL ktoré sú vedené ako kategória lesa „hospodárske lesy“, ktorých účelom, aj keď vzhľadom na územie Národného parku druhoradým, je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimo produkčných funkcií lesov. Výstavbu lesnej cesty vo vzťahu k ochrane biotopov možno považovať za zásah, ktorý môže mať určitý negatívny vplyv na priaznivý stav biotopu, a to najmä v súvislosti so samotnou výstavbou (odstránením vegetačného a pôdneho krytu na ploche trasy cesty, čiastočné vyrušovanie v biotopoch chránených druhov živočíchov), ale možno ju chápať aj ako vytváranie podmienok pre zachovanie alebo dosiahnutie priaznivého stavu biotopu (obnova lesných porastov v takých intenciách a takým spôsobom, aby sa priblížili charakteristike daných biotopov). Navrhovaný projekt, či je to už jeho realizáciou alebo následným využívaním (prevádzkou) samozrejme predstavuje určitý zásah do prostredia, s priamymi, nepriamymi a sekundárnymi dopadmi (redukcia rozlohy stanovišťa, čiastočné vyrušovanie chránených druhov, neúmyselné usmrtenie bezstavovcov), nedôjde však k narušeniu kompaktnosti lesných porastov. Lesná cesta bude predstavovať líniové rozvoľnenie stromovej etáže, nie narušenie ich kompaktnosti. K fragmentácii stanovišť alebo výskytu druhov, prerušeniu biotopov dôjde len v málo významnej miere. Výstavba lesnej cesty je zameraná predovšetkým pre potreby lesohospodára, vstup iných nepovolaných subjektov (napr. motorkári, pytliaci, vykrádači hniezd), by sa dial v rozpore so zákonmi. Uvedené nelegálne aktivity teda nemožno vyhodnocovať ako záporný dôsledok výstavby, nakoľko je potrebné operovať argumentmi, že sa nebudú vykonávať. Realizáciou predmetného projektu obhospodarovateľovi lesa vznikajú taktiež povinnosti, a jednou z nich je zabránenie šíreniu invázných druhov rastlín, teda možného ohrozenia biotopov (ak sa niečo také udeje). Využitie metódy, napr. chemickou asanáciou je však v území NP legislatívne ošetrované, preto nemožno uvažovať, že výstavba lesnej cesty je podmienkou použitia napr. endokrinných disruptorov. Každá lesná cesta ovplyvňuje odtokové pomery vody v daných lokalitách (sprístupnených) a to zhutnením zeminy v telese cesty, kde je sťažené vode vsakovať do hlbších vrstiev pôdy, a teda odtekať do pôdy mimo telesa. Tento priamy dopad, odlesnenie, zhutnenie (teleso cesty, násyp, zárez atď.) predstavuje zásah do cca 29550 m². Na zmeny v odtokových pomeroch v oblasti je však potrebné pozerieť komplexne za celú sprístupnenú

lokalitu. Zvýšenie odtokových koeficientov nastáva taktiež pri zníženej intercepčnej schopnosti porastov, napr. vzniku holín, kde pri pôsobení podkôrnikového hmyzu môže dochádzať k veľkoplošným rozpadom, ďalej pri možnom poškodení takejto holiny, resp. vegetačného krytu požiarom, a taktiež v dôsledku pohybu ťažkých mechanizmov v dlhých približovacích trasách a vytváraním erózných rýh, nakoľko v týchto porastoch nie je bez zásahový režim. Lesná cesta má oveľa vyšší odtokový koeficient v porovnaní s lesom, no ak sa v danej oblasti zabezpečí také lesné spoločenstvo, ktoré bude časovo, druhovo rozrôznené, blízke charakteru biotopov, ktoré sú tu registrované, s dostatočným počtom dendromasy a teda zabezpečenie prírode blízke hospodárenie, vodný režim v danej oblasti ohrozený nebude. Lesná cesta je navrhovaná v území kde platí 3. stupeň ochrany v zmysle zákona, nejedná sa o územie kde sa uplatňuje bezzásahový režim, JPRL sú zaradené v kategórii hospodárskych lesov. Ak sa v týchto lesných spoločenstvách hospodári, toto by malo byť sústredené na stav lesa, ktorý sa svojimi vlastnosťami približuje prirodzeným lesom s vysokou druhovou diverzitou, zachovalou lesnou pôdou (fungujúcou mykorízou), dostatočnou dendromasou. Hospodárenie neobmedzovať len na odstraňovanie kalamitného dreva. Takýto aktívny a prírode blízky prístup v hospodárskych lesoch je možné vykonávať len vtedy, ak bude mať lesohospodár do takýchto porastov prístup. V takomto území je potrebné sklbiť ochranu prírody národného parku a hospodárenie v lesoch. Správny orgán prihliadal tiež na skutočnosť, že sa jedná o lokalitu národného parku, ktorá je čiastočne pozmenená ľudskou činnosťou (sprístupnená Malužinská dolina), nejedná sa o takú časť národného parku, ktorá predstavuje najvýznamnejšie prírodné dedičstvo, ktoré je potrebné z hľadiska národného parku ako celku zachovať bez zásahu človeka, či už ako biocentrum pre chránené živočíchy alebo ako územie významné z hľadiska ochrany prírody a krajiny, ktoré nie je podstatne zmenené ľudskou činnosťou. Na základe uvedeného, KÚŽP má za to, že predmetnou výstavbou cesty v danom území (popis vyššie) sa zabezpečí, resp. dosiahne vyššia kvalita starostlivosti o biotopy, ktoré sa v jej okolí nachádzajú a pri dodržaní stanovených podmienok pri výstavbe a užívaní žiadateľom, by nemalo dôjsť k výrazným negatívnym vplyvom z hľadiska ochrany prírody a krajiny.“

Z uvedeného vyplýva, že už prvostupňový orgán sa v dostatočnom rozsahu zaoberal ochranou prírody v danej konkrétnej oblasti, potrebou výstavby predmetnej lesnej cesty a ich sklbením. Námietka žalobcu, že napadnuté rozhodnutia nie sú v súlade s § 2 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. nie je právne významná. Práve celý zákon č. 543/2002 Z.z. je zameraný na ochranu prírody a krajiny a sám tento zákon predpokladá na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, súhlas orgánu ochrany prírody na výstavbu lesných ciest a zväznic, a teda stavba lesných ciest na území s tretím stupňom ochrany nie je úplne vylúčená, ale je podmienená súhlasom orgánu ochrany prírody, čo je naplňovaním pojmu ochrany prírody, aj z dôvodu, že samotné takéto rozhodnutie obsahuje podmienky vykonávania činnosti zabezpečujúce ochranu prírody a krajiny podľa § 82 ods. 12 zákona č. 543/2002 Z.z., a obmedzuje ich časovú platnosť.

Pokiaľ žalobca namietal, že na územiach národných parkov nemôžu byť iné kategórie lesov ako sú lesy ochranné a lesy osobitného určenia, tak treba poznamenať, že uvedená námietka žalobcu je nová, nebola uplatnená ani v žalobe a ani v celom správnom konaní, a vzhľadom na koncentračnú zásadu uplatňovanú v rámci správneho súdnictva (§ 250h ods. 1 OSP) na ňu odvolací súd v tomto štádiu konania nemohol prihliadať. Z celého administratívneho spisu však vyplýva (napr. aj podľa odborného stanoviska Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Správy Národného parku Nízke Tatry číslo NAPANT/487/B/2011 doručeným 25. mája 2011, „sprístupnené lesné porasty sú vedené v kategórii hospodárskych lesov. Lesná cesta má slúžiť pre dlhodobý a trvalo udržateľný rozvoj lesa v tejto lokalite, jeho riadnemu obhospodarovaniu podľa Programu starostlivosti o lesy (2004-2013) a ako protipožiarny rozdeľovací priesek v zmysle § 6b ods. 1 písm. d) zákona č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi, za účelom zvládnutia živelného pohromy v danej lokalite a zároveň spracovania podkôrnikovej kalamitnej hmoty a následnú revitalizáciu lesa“), že predmetné lesné porasty sú hospodárskymi lesmi a v programe starostlivosti o les sú pre ne predpísané hospodárske zásahy. Uvedená skutočnosť bola konštatovaná aj v rozhodnutiach správnych orgánov, a preto, ak žalobca bol toho názoru, že skutkový stav nebol zistený v tomto ohľade správne, mal možnosť uvedené namietkať predovšetkým v rámci odvolacieho správneho konania, prípadne následne v správnej žalobe.

Správne orgány rovnako ako žalobca konštatovali, že ochrana prírody je na území národného parku nadradená nad ostatné činnosti, a teda uvedená skutočnosť nebola sporná. Vo svojich rozhodnutiach sa správne orgány v dostatočnom rozsahu zaoberali ochranou prírody v danej oblasti a potrebou výstavby predmetnej lesnej cesty. Aby sa zabezpečila ochrana prírody aj pri realizácii lesnej cesty, správne orgány určili podľa § 82 ods. 12 zákona č. 543/2012 Z.z. podrobnejšie podmienky vykonávania činnosti a obmedzili ich časovú platnosť.

K odbornému stanovisku Krajského úradu životného prostredia v Žiline z 5. decembra 2011 č. 2011/00510-13/Dur treba uviesť, že bolo vydané podľa § 28 ods. 4 zákona o ochrane prírody na základe žiadosti žiadateľa z 29. marca 2011 z dôvodu potreby posúdenia dopadov navrhovanej lesnej cesty na dotknuté územia sústavy Natura 2000. V predmetnom stanovisku Krajský úrad životného prostredia v Žiline uviedol, že „navrhovaná výstavba lesnej cesty nesúvisí so starostlivosťou o dotknuté územia sústavy Natura 2000, ani nie je pre starostlivosť o tieto územia potrebná. V súvislosti s územiami sústavy Natura 2000 prichádza do úvahy možnosť ovplyvnenia a určitého zásahu biotopov pri výstavbe, navrhovaná zmena však nebude mať významný vplyv na tieto územia a teda nie je predmetom posudzovania jeho vplyvu na životné prostredie podľa osobitného predpisu (zákon č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“

Uvedené stanovisko vychádzalo zo súhrnného stanoviska Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Správy Národného parku Nízke Tatry z 21. novembra 2011 č. NAPANT/1388/2011, a teda Krajský úrad životného prostredia v Žiline pri posudzovaní navrhovanej činnosti zohľadnil aj skutočnosť, že žiadateľ v zastúpení jednotlivých odštepných závodov plánoval výstavbu i ďalších lesných ciest, ktoré sú súčasťou dotknutých území sústavy Natura 2000.

Vychádzajúc zo znenia § 28 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. (podľa ktorého akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý priamo nesúvisí so starostlivosťou o územie patriace do európskej sústavy chránených území, navrhované chránené vtáčie územie alebo územie európskeho významu alebo nie je pre starostlivosť oň potrebný, ale ktorý pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na toto územie významný vplyv, podlieha hodnoteniu jeho vplyvov na takéto územie z hľadiska cieľov jeho ochrany) a vzhľadom na zistené skutočnosti, že navrhovaná zmena nebude mať významný vplyv na tieto územia, je záver o tom, že navrhovaná výstavba lesnej cesty „Krivá“ nepodlieha posudzovaniu vplyvu na životné prostredie, správny.

Správne orgány zohľadnili uvedené odborné stanovisko Krajského úradu životného prostredia v Žiline z 5. decembra 2011 č. 2011/00510-13/Dur v ďalšom konaní, lebo na základe jeho záverov nebolo potrebné navrhovanú činnosť posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Iné skutočnosti z uvedeného odborného stanoviska nevyplývajú, a preto ani nie je zrejmé s akými inými relevantnými skutočnosťami vyplývajúcimi z tohto stanoviska sa mali správne orgány v konaní o udelenie súhlasu na výstavbu lesnej cesty vysporiadať.

K námietke žalobcu, že žalovaný mohol začať konanie podľa § 18 ods. 10 a 11 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie aj z vlastného podnetu, treba poznamenať, že ministerstvo má podľa § 20 ods. 2 uvedeného zákona možnosť, ale nie povinnosť začať konanie o určenie, či posudzovaniu vplyvov podlieha aj navrhovaná činnosť alebo jej zmena neuvedená v prílohe č. 8 (§ 18 ods. 10 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie), prípadne či posudzovaniu vplyvov podlieha aj navrhovaná činnosť alebo jej zmena, ktorá nedosahuje prahové hodnoty uvedené v prílohe č. 8 (§ 18 ods. 11 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie). Z vyššie uvedeného stanoviska Krajského úradu životného prostredia v Žiline z 5. decembra 2011 č. 2011/00510-13/Dur vydaného podľa § 28 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z.z. žalovanému ani nevyplývalo, že by navrhovaná činnosť mala podliehať posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, a preto žalovanému nemožno vyčítať, že z vlastného podnetu nezačal konanie podľa § 20 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Žalovanému by taká povinnosť vznikla, ak by mu bol podľa § 20 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie doručený odôvodnený písomný podnet povoľujúceho orgánu, krajského úradu,

obvodného úradu, rezortného orgánu, organizácie podporujúcej ochranu životného prostredia podľa § 27, alebo navrhovateľa. Ministerstvu však taký podnet doručený nebol, čo nespochybňoval ani žalobca.

Pre úplnosť treba tiež uviesť, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu stratilo počas odvolacieho súdneho konania platnosť, a teda v prípade, ak by aj najvyšší súd zrušil rozhodnutie žalovaného, žalovaný by musel odvolacie správne konanie podľa § 82 ods. 9 písm. a) v spojení s § 89 ods. 3 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z. zastaviť. Rozhodnutie správneho však nemožno súdom zrušiť vtedy, ak sa nemôže v ďalšom konaní privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka.

Odvolací súd vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci vyplývajúcich z administratívneho spisu dospel k záveru, že správne orgány v oboch stupňoch ako príslušné orgány štátnej správy v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy postupovali v súlade so zákonom č. 543/2002 Z.z., vo veci si zadovážili dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, skutkové okolnosti správne vyhodnotili na základe správneho uváženia pri aplikácii zákona č. 543/2002 Z.z. v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy a v odôvodnení rozhodnutia uviedli dôvody, na základe ktorých v danej veci rozhodli, zaoberajúc sa zásadnými námietkami žalobcu, z ktorých dôvodov rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov je treba považovať za súladné so zákonom, a preto súd prvého stupňa rozhodol vo veci zákonne, keď žalobu zamietol podľa § 250j ods. 1 OSP.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd s poukazom na závery uvedené vyššie, považujúc námietky žalobcu vznesené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 a s § 219 ods. 1 a ods. 2 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle ust. § 250k ods. 1 OSP v spojení s ust. § 224 ods. 1 OSP za použitia ust. § 246c ods. 1 veta prvá OSP. Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal z dôvodu, že žalobca v tomto konaní úspech nemal a žalovanému náhrada trov konania zo zákona neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.